

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 359/2026-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED] [REDACTED], a [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 1608/4, Bratislava, proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. 8Sas/10/2025-23 z 8. októbra 2025 a proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/175/2025 z 25. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. mája 2026 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a (ďalej len „ústava“) práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami správneho súdu a najvyššieho správneho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhujú, aby ústavný súd tieto rozsudky zrušil a vec vrátil správneho súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur od správneho súdu, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Právneho predchodcovi sťažovateľov [REDACTED], ktorý zomrel [REDACTED] (ďalej len „pôvodný žalobca“), bol rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej len „VÚSZ“) z 29. apríla 1992 (ďalej len „pôvodné rozhodnutie VÚSZ“) priznaný vojenský dôchodok za výsluhu rokov, pretože splnil podmienky stanovené zákonom č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“). Bola mu zohľadnená doba pilota vojenskej činnnej služby v trvaní ukončených 14 rokov od 1. novembra 1959 do 31. mája 1974 (zvýhodneným dvojnásobným zápočtom 28 rokov) a odpracovaných 17 rokov pilota v civilnom sektore od 1. júna 1974 do 31. decembra 1991 (zvýhodneným

dvojnásobným zápočtom 34 rokov). Doba vojenskej služby mu bola zohľadnená až po dovŕšení 18 rokov.

3. Pôvodný žalobca podal VÚSZ 31. mája 2016 žiadosť o prepočítanie výsluhového dôchodku, ktorú zdôvodnil tým, že mu nebolo dvojnásobne započítané obdobie od 1. septembra 1959 do 7. marca 1960 (ďalej len „namietané obdobie“), ktoré získal v Leteckom učilišti v Košiciach (ďalej len „letecká škola“) ako službu v I. kategórii funkcií. Rozhodnutím z 28. júla 2016 VÚSZ konanie o žiadosti zastavil, keďže v tejto veci sa právoplatne rozhodlo už v roku 1992 a skutkový stav sa podstatne nezmenil. Proti tomuto rozhodnutiu podal pôvodný žalobca odvolanie, o ktorom rozhodlo Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím zo 14. októbra 2016 tak, že odvolanie v celom rozsahu zamietlo a prvostupňové rozhodnutie potvrdilo.

4. Následne sa pôvodný žalobca správnu žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného o odvolaní a tiež rozhodnutia žalovaného z 30. augusta 2016, ktorým bol valorizovaný výsluhový dôchodok pôvodného žalobcu. Správny súd konštatoval, že pôvodné rozhodnutie VÚSZ je rozhodnutím zakladajúcim prekážku rozhodnutej veci. Pojednáva o základnom nároku na dôchodok za výsluhu rokov v zmysle § 40 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb., teda že občan bol zamestnaný v určitom type zamestnania (v prejednávacom prípade išlo o zamestnanie výkonného letca), toto zamestnanie skončil a zároveň dosiahol zákonom požadovaný počet odpracovaných rokov. Na určenie doby zamestnania potrebnej pre vznik nároku na dôchodok za výsluhu rokov sa dosiahnutá doba zamestnania výkonného letca započítavala spôsobom určeným podľa vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to v závislosti od počtu dosiahnutých letových hodín v kalendárnom roku, t. j. v prípade pôvodného žalobcu v dvojnásobnom rozsahu (62 skončených rokov).

5. K námietke, že do doby započítaných odpracovaných rokov nebolo zahrnuté namietané obdobie získané pôvodným žalobcom v škole ako služby v I. kategórii funkcií, správny súd uviedol, že pre určenie nároku na dôchodok za výsluhu rokov nemalo žiadnu súvislosť zaradenie vykonávanej činnosti do I. alebo II. kategórie funkcií alebo pracovnej kategórie. Dvojnásobné započítanie dôb zamestnania vyplývalo výlučne z ustanovenia § 41 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. Rozhodujúcou podmienkou pre priznanie dôchodku za výsluhu rokov bola skutočnosť, že pôvodný žalobca bol zamestnaný ako výkonný letec. Pôvodný žalobca však vo svojej žiadosti o nové prepočítanie dôchodku za výsluhu rokov ani v žalobe neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by viedli správne orgány k záveru, že došlo k podstatnej zmene skutočností od vydania pôvodného rozhodnutia VÚSZ, ktoré by odôvodňovali vydanie nového rozhodnutia vo veci. Sám pôvodný žalobca v žiadosti o prepočítanie dôchodku uvádzal, že zvýhodnená dvojnásobná doba ako letca mu bola počítaná od 8. marca 1960, keď začal vo vojenskej škole lietať. Z uvedeného preto dospel správny súd k záveru, že pôvodný žalobca v namietanom období nelietať, teda nedosiahol počet letových hodín, ktoré by bolo potrebné zohľadniť na nárok na priznanie dôchodku za výsluhu rokov, a dosiahnutie letových hodín v inom rozsahu ani nijako nepreukázal.

6. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa postupu orgánov verejnej správy v súvislosti s jednotlivými zvýšeniami dôchodku za výsluhu rokov, počnúc rokom 2006, správny súd dodal, že v zmysle § 68 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo možné prihliadať len na dobu

služobného pomeru pôvodného žalobcu. Akékoľvek iné odpracované doby (v prípade pôvodného žalobcu v súkromnom sektore) boli pre účely valorizácie dôchodku za výsluhu rokov v namietaných obdobiach bezpredmetné. Pri zvyšovaní vyplácaných dôchodkových dávok (valorizácii) nejde o zhodnocovanie odpracovanej doby pre účely určenia „základnej“ výšky dôchodku za výsluhu rokov, ale ide o mieru zvýšenia už priznaného a vyplácaného dôchodku za výsluhu rokov.

7. Vzhľadom na uvedené správny súd správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného zo 14. októbra 2016 ako nedôvodnú zamietol. Napadnutým rozsudkom zároveň odmietol návrh pôvodného žalobcu na zrušenie rozhodnutia žalovaného z 30. augusta 2016, keďže o tomto rozhodnutí už bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 2. júna 2020 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom najvyššieho správneho súdu z 21. septembra 2022.

8. Sťažovatelia podali proti rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť, v ktorej opätovne namietali, že pôvodnému žalobcovi nebolo dvojnásobné započítané namietané obdobie získane počas štúdia, ktoré považuje za reálny výkon vojenskej služby. Správny súd podľa nich dospel k mylnému záveru, že pôvodný žalobca v namietanom období vôbec nelietal, teda nedosiahol potrebný počet letových hodín. Namietali nedostatočné dokazovanie zo strany správneho súdu napriek tomu, že pôvodný žalobca predložil množstvo dôkazov v podobe vojenských knížiek, úradných zápisov o lietaní a navrhol vypočutie svedkov. Sťažovatelia ďalej namietali nesprávnu valorizáciu dôchodku za výsluhu rokov a žiadali tiež započítať aj 17 rokov odpracovaných v civilnom sektore.

9. Najvyšší správny súd preskúmal rozsudok správneho súdu v časti, v ktorej správny súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa pôvodný žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo 14. októbra 2016. Najvyšší správny súd ustálil, že v danej veci zostalo sporné obdobie od 1. septembra 1959 do 31. októbra 1959, t. j. pred dovŕšením 18 rokov veku pôvodného žalobcu v III. kategórii funkcií z dôvodu, že v I. kategórii funkcií bolo možné podľa zákona č. 100/1988 Zb. započítať len obdobie po dovŕšení 18 rokov veku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nebol dôvod spochybniť, že pôvodný žalobca výcvik letca absolvoval pred dovŕšením 18. roku veku. To aj sám potvrdil vo svojich vyjadreniach, avšak reálne odlietané obdobie (60 hodín a 10 minút) pred dovŕšením 18 rokov veku podľa vtedy platných právnych predpisov mu nebolo možné v konaní o priznanie dôchodkovej dávky započítať. Vo vzťahu k rozhodnutiu žalovaného z 30. augusta 2016 potvrdil postup správneho súdu o odmietnutí správnej žaloby v tejto časti z dôvodu prekážky veci rozhodnutej.

II.

Argumentácia sťažovateľov

10. Sťažovatelia v značne nesúrodej a zmätočnej ústavnej sťažnosti podrobne uvádzajú skutočnosti, ktoré boli obsahom správnej žaloby a kasačnej sťažnosti, a v podstate pokračujú v nastolenej argumentačnej línii. V podstatnom ide o námietky týkajúce sa dvojnásobného nezapočítania namietaného obdobia do dôchodku za výsluhu rokov, keď pôvodný žalobca študoval na leteckej škole, a nesprávnej valorizácie dôchodku.

11. Zo strany najvyššieho správneho súdu a správneho súdu išlo podľa nich o nesprávne a neúplné posúdenie veci, podivné a nevysvetlené spojenie dvoch rôznych káuz do jedného správneho

konania, vytvorenia neprehľadnej situácie, čo viedlo k záveru, že rozhodnutie nevychádzalo z dostatočne zisteného skutkového a právneho stavu veci, resp. došlo k opomenutiu a vynechaniu niektorých závažných a kľúčových skutočností, a tým aj zmareniu vyčerpávajúceho dokazovania. Dôležité argumenty pôvodného žalobcu ostali nepovšimnuté a vynechané z dokazovania a navrhované kľúčové dôkazy žalobcu ostali naďalej ignorované bez dostatočného záujmu súdu.

12. Sťažovatelia sú presvedčení, že rozsudkom správneho súdu boli porušené aj ústavné princípy rovnakého zaobchádzania s občanmi Slovenskej republiky, princíp rovnosti strán a princíp rovnosti zbraní. Majú podozrenie, že s pôvodným žalobcom sa zaobchádzalo diskriminačne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov rozsudkom správneho súdu:

13. Sťažovatelia boli oprávnení proti napadnutému rozsudku správneho súdu podať kasačnú sťažnosť, čo aj využili. Kasačná sťažnosť predstavovala účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého následne najvyšší správny súd poskytoval súdnu ochranu ich základným právam i právam zaručeným dohovorom, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú v ústavnej sťažnosti. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom správneho súdu. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

14. V zmysle čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu všeobecné súdy vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

15. V tejto súvislosti treba poukázať aj na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (IV. ÚS 127/2012).

16. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti oboznámil s napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu (v spojení s predchádzajúcim rozsudkom správneho súdu), aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namietala. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú najvyšší správny súd vo veci aplikoval, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu.

17. Najvyšší správny súd sa vysporiadal aj s hlavnou argumentačnou líniou sťažovateľov o nutnosti dvojnásobného započítania namietaného obdobia (t. j. od 1. septembra 1959 do 7. marca 1960) do doby zamestnania potrebnej pre vznik nároku na dôchodok za výsluhu rokov. Pôvodným rozhodnutím VÚSZ bola pôvodnému žalobcovi na účely priznania tejto dôchodkovej dávky zhodnotená doba služobného pomeru vojaka z povolania od 1. novembra 1959 (teda od dovŕšenia 18. roku veku pôvodného žalobcu) do 31. mája 1974 v trvaní 14 rokov a 7 mesiacov a súčasne doba civilného zamestnania pilota od 1. júna 1974 do 31. decembra 1991 v trvaní 17 rokov a 7 mesiacov. Dvojnásobným zápočtom mu bola zhodnotená doba od 8. marca 1961 do 31. decembra 1991. Pre nárok a výšku dôchodku za výsluhu rokov mu teda týmto zvýhodneným zápočtom bola hodnotená doba v rozsahu 62 rokov.

18. Určenie doby zamestnania potrebnej pre vznik nároku na dôchodok za výsluhu rokov u výkonného letca stanovil zákon č. 100/1988 Zb. Zvýhodnené dvojnásobné započítanie dôb zamestnania vyplývalo z § 41 ods. 2 citovaného zákona. Podstatným ale je, že sa odvíjalo od počtu dosiahnutých letových hodín v kalendárnom roku spôsobom určeným vo vyhláske. Nebolo však preukázané, že by pôvodný žalobca v namietanom období lietal, resp. dosiahol počet letových hodín potrebných pre vznik nároku na výsluhu rokov zhodnotený dvojnásobným zápočtom. Sám pôvodný žalobca vo svojej žiadosti uvádzal, že v leteckej škole začal lietať práve 8. marca 1960. Z dokazovania síce vyplynulo, že na motorových lietadlách mal oficiálne nalietaných 60 hodín a 10 minút. Bolo to ale pred 1. septembrom 1959, teda predtým, ako začal študovať na leteckej škole a pred dovŕšením dospelosti, čo mu však s ohľadom na zákonnú úpravu nebolo možné zohľadniť zvýhodneným zápočtom do doby pre priznanie dôchodku za výsluhu rokov. To napokon vyplýva aj zo záznamov o letovom výcviku, ktoré sú datované do augusta 1959 a ktoré sťažovatelia predložili aj ústavnému súdu.

19. Z uvedeného možno uzavrieť, že v napadnutom rozsudku najvyšší správny súd v nadväznosti na už vykonané dokazovanie a právne závery správneho súdu sťažovateľom dostatočne jasne ozrejmil východiská pre právne posúdenie tejto kasačnej námietky.

20. Ani námietky sťažovateľov vo vzťahu k rozhodnutiu žalovaného z 30. augusta 2016 o valorizácii výsluhového dôchodku pôvodného žalobcu nemôžu obstať. O tomto rozhodnutí už

bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 2. júna 2020 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom najvyššieho správneho súdu z 21. septembra 2022. Preto ak správny súd v tejto časti žalobu pôvodného žalobcu odmietol z dôvodu veci právoplatne rozhodnutej, ústavný súd v zhode s najvyšším správnym súdom konštatuje, že takýto postup bol správny.

21. Ústavný súd vzhľadom na uvedené nenašiel v argumentácii sťažovateľov opodstatnenosť. Na ich argumenty, ktoré uplatnil aj v ústavnej sťažnosti, najvyšší správny súd odpovedal adekvátnym, logickým a ústavne udržateľným spôsobom, jeho závery sú dostatočne odôvodnené. Sťažovateľmi uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho správneho súdu, ktoré by vytvárali priestor na možnosť vyslovenia porušenia označených základných práv sťažovateľov po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

22. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu